

МОДЕЛЮВАННЯ ВПЛИВУ ЧАСТОТИ ЕЛЕКТРОЕНЕРГЕТИЧНОЇ СИСТЕМИ НА РЕЖИМИ РОБОТИ АСИНХРОННИХ ГЕНЕРАТОРІВ ВІТРОВИХ ЕЛЕКТРИЧНИХ СТАНЦІЙ

Шевченко І.С., аспірант, Денисюк П.Л., к.т.н., доц.

КПІ ім. Ігоря Сікорського, кафедра відновлюваних джерел енергії

Вступ. Використання в якості генераторів вітрових електричних станцій (ВЕС) асинхронних машин вимагає додаткових досліджень впливу частоти електроенергетичної системи (ЕЕС) на їх режими роботи.

Метою роботи є визначення впливу частоти на режими роботи асинхронних генераторів (АГ) вітрової електричної станції ВЕС розподільної мережі ЕЕС.

Результати дослідження. Для визначення впливу частоти ЕЕС на режими роботи АГ проведемо дослідження впливу частоти на величини їх паспортних даних, які використовуються для визначення коефіцієнтів в диференціальних рівняннях, що описують моделі асинхронних машин. Для цього використаємо статичну модель асинхронної електричної машини, активну P_i реактивну Q_i потужність якої можна описати рівняннями [1, 2]:

$$P_i = \frac{U_j^2 \beta(s)}{\alpha(s)^2 + \beta(s)^2},$$
$$Q_i = \frac{U_j^2 \alpha(s)}{\alpha(s)^2 + \beta(s)^2},$$

де U_j — модуль напруги вузла j ЕЕС підключення асинхронної машини; $\alpha(s) = x_s'' + N/(1+s^2T_1^2) + M/(1+s^2T_2^2)$ — реактивна складова повного опору асинхронної машини в функції ковзання; $\beta(s) = sNT_1/(1+s^2T_1^2) + sMT_2/(1+s^2T_2^2)$ — активна складова повного опору асинхронної машини в функції ковзання; x_s'' , N , M , T_1 , T_2 — параметри заступної схеми АГ визначені з використанням методики [2] за паспортними даними; s — ковзання ротора асинхронної машини:

$$s = s - \Delta s,$$

де $\Delta s = 1 - f_1/f_n$ — коефіцієнт, який враховує зміну частоти f_1 по відношенню до номінальної f_n .

Задаємося режимом АГ, коли момент вітрової турбіни (ВТ) описується незалежною величиною для частоти 50 Гц:

$$m_0(s) = 1.$$

В якості прикладу були розраховані режими АГ потужністю 1600 кВт

(4А3М-2500/6000УХЛ4), параметри заступної схеми якого визначені з використанням методики [2] на основі паспортних даних. Результати розрахунку параметрів заступної схеми АГ для частоти 50 Гц показані в табл. 1.

На рис. 1, рис. 2, рис. 3 та рис. 4 показані розраховані в *Mathcad*, для 50 Гц і 49 Гц, графіки залежності активної потужності $P(s)_{f=50,00}$, $P_1(s)_{f=49,00}$ повного струму $I(s)_{f=50,00}$, $I_1(s)_{f=49,00}$ і моменту опору $m_0(s)$ в функції ковзання.

Таблиця 1 – Параметри заступної схеми асинхронної машини

Параметри	x'_s	N	M	T_1	T_2
Значення	0,2	5,28	0,02	653,8	0,521

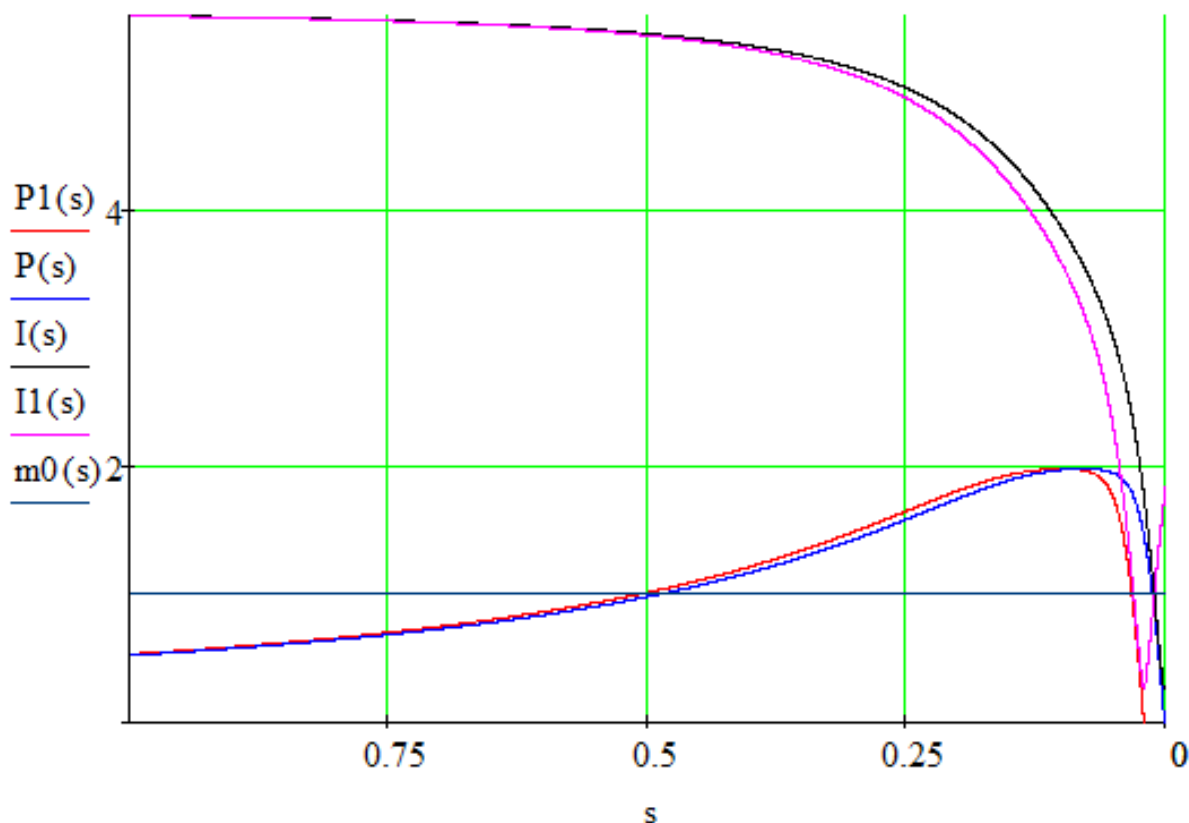

Рисунок 1 – Залежності активної потужності $P(s)_{f=50,00}$, $P_1(s)_{f=49,00}$ повного струму $I(s)_{f=50,00}$, $I_1(s)_{f=49,00}$ і моменту опору $m_0(s)$ асинхронної машини в функції ковзання

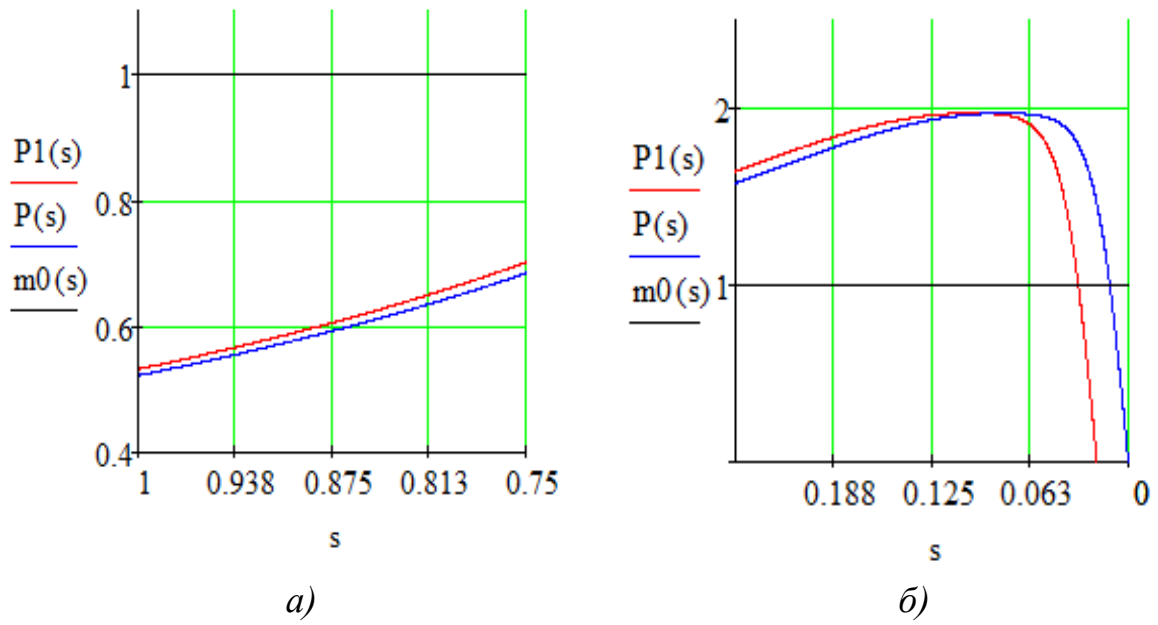

Рисунок 2 – Зближені графіки залежності активної потужності $P(s)_{f=50,00}$, $P_1(s)_{f=49,00}$ і моменту опору $m_0(s)$ асинхронної машини в функції ковзання

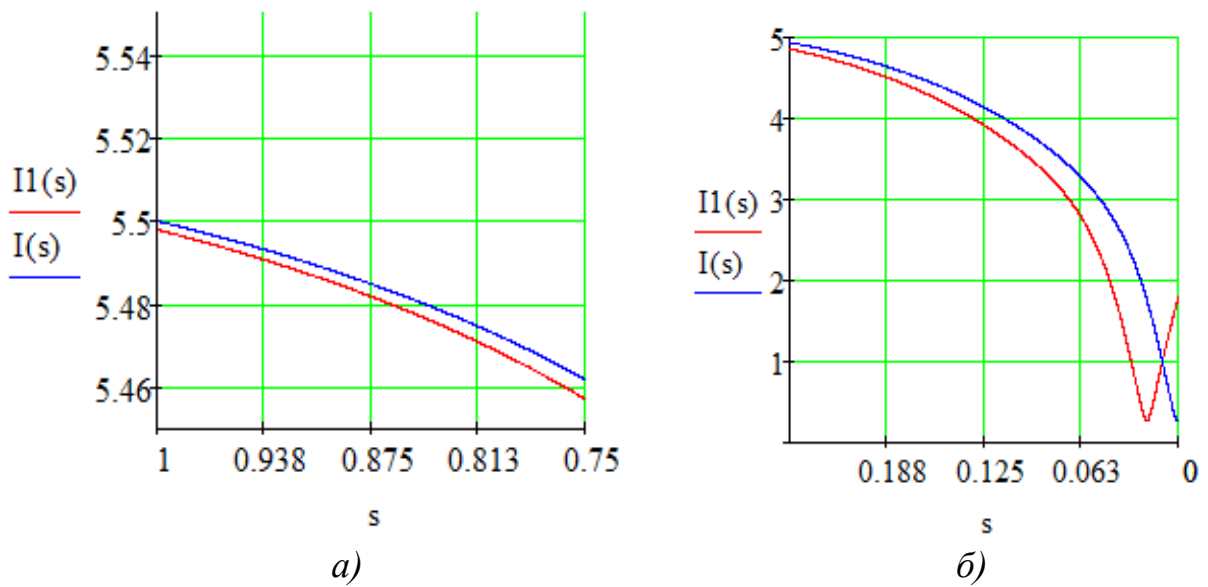

Рисунок 3 – Зближені графіки залежності повного струму $I(s)_{f=50,00}$, $I_1(s)_{f=49,00}$ асинхронної машини в функції ковзання

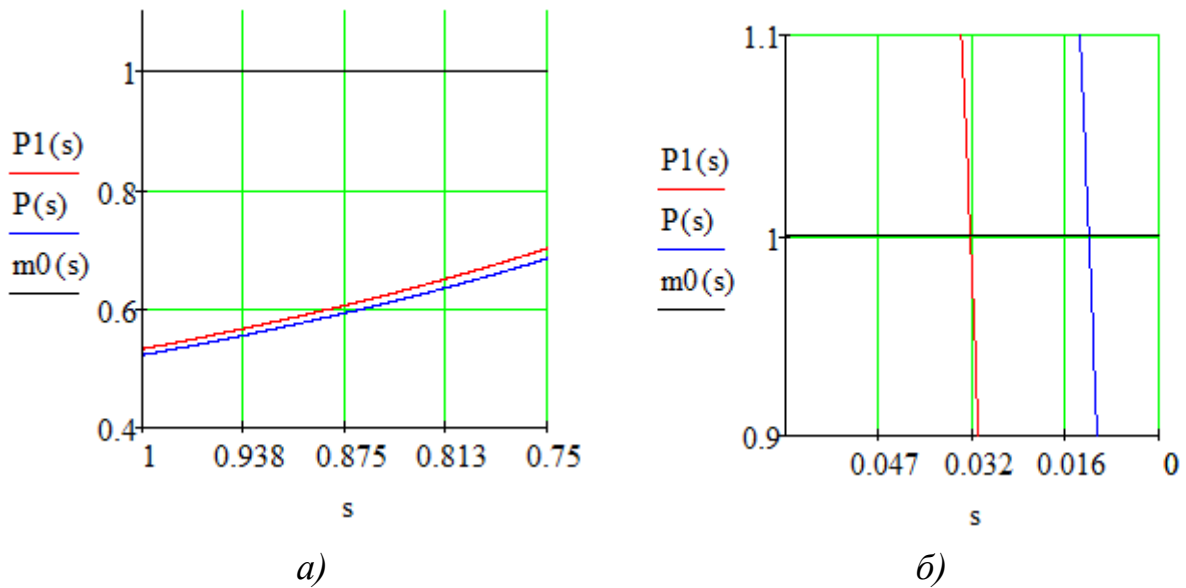

Рисунок 4 – Зближені графіки залежності активної потужності $P(s)_{f=50,00}$, $P_1(s)_{f=49,00}$ і моменту опору $m_0(s)$ асинхронної машини в функції ковзання

Аналіз графіків активної потужності $P_1(s)_{f=49,00}$, повного струму $I_1(s)_{f=49,00}$ і моменту опору $m_0(s)$ асинхронної машини в функції ковзання дав можливість визначити паспортні дані АГ для частоти 49 Гц (табл. 2).

Таблиця 2 – Паспортні дані АГ для частот 50 Гц (номінальна) і 49 Гц

Паспортні дані	Кратність пускового струму k_D	Кратність максимального моменту b_H	Кратність пускового моменту m_K	$\cos \varphi$	Ковзання ротора s_H
Значення для 50 Гц	5,5	2,0	0,54	0,87	0,00533
Значення для 49 Гц	5,51	2,0	0,52	0,92	0,02533

З графіків видно, що паспортні дані асинхронної машини для частоти 49 Гц відрізняються від отриманих для номінальної, що вимагає уточнення параметрів заступної схеми x_s'', N, M, T_1, T_2 за якими буде моделюватися режим АГ в умовах, коли частота напруги в ЕЕС відрізняється від номінальної.

Використовуючи паспортні дані для 49 Гц та 50 Гц на рис.5, рис.6 показано розрахунок перехідного режиму розподільної мережі при зниженні напруги на зв'язку з ЕЕС до $0.5 \cdot U_c$ на 20 секунд.

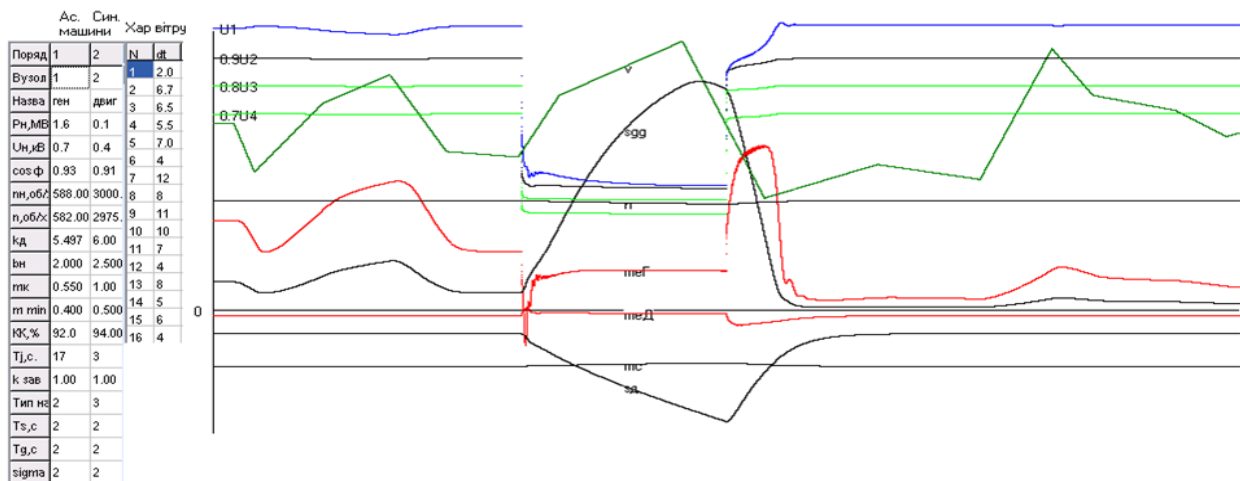

Рисунок 5 – Розрахунок перехідного режиму розподільної мережі для 49 Гц при зниженні напруги на зв'язку з ЕЕС до $0.5 \cdot U_c$ на 20 секунд

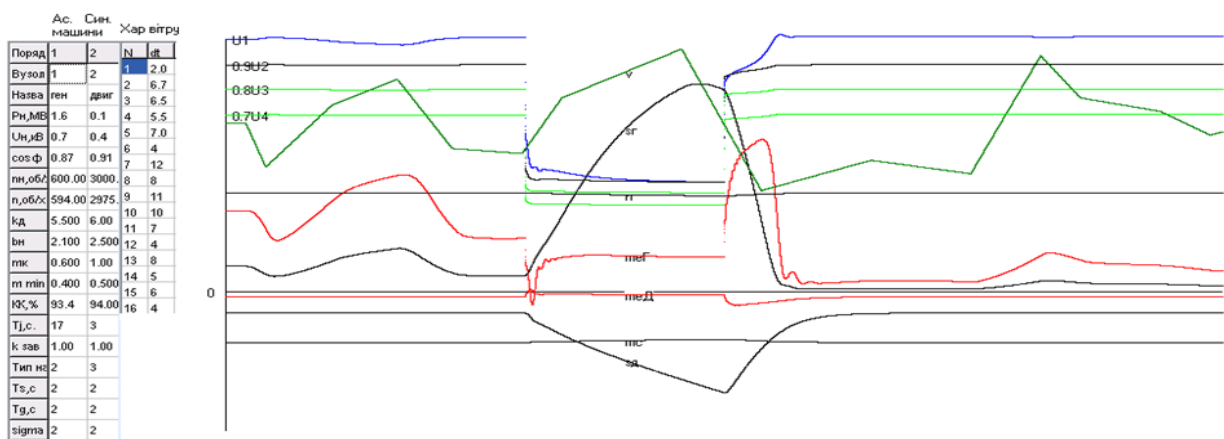

Рисунок 6 – Розрахунок перехідного режиму розподільної мережі для 50 Гц при зниженні напруги на зв'язку з ЕЕС до $0.5 \cdot U_c$ на 20 секунд

Висновки. Модель асинхронної машини для частоти, що відрізняється від номінальної, вимагає уточнення коефіцієнтів в диференційних рівняннях, що описують перехідний процес електричної машини. Таке уточнення можна отримати, коли брати в якості паспортних даних електричної машини паспортні дані отримані по характеристиках для даної зміненої частоти. Алгоритм такий як і для 50 Гц. Методика уточнення режиму АГ для даної частоти вимагає відповідного перерахунку коефіцієнтів диференційних рівнянь, що описують перехідні процеси електричної машини.

Перелік посилань

1. Н. В. Костерев Моделирование и динамика атомных электростанций при возмущениях в энергосистеме. / К.: Вицашк., 1986 -168 с.
2. Н. В. Костерев, П. Л. Денисюк. Оценивание параметров асинхронной машины//Моделирование и расчет на ЦВМ режимов энергетических систем. / К.: Наукова думка, 1977. – С. 66-75.